

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เครื่องสังคโลก

ครูผู้สอน ครูภากร อุปการแก้ว

ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

୧

୨

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

୧୦

୧୧

୧୨

୧୩

୧୪

୧୫

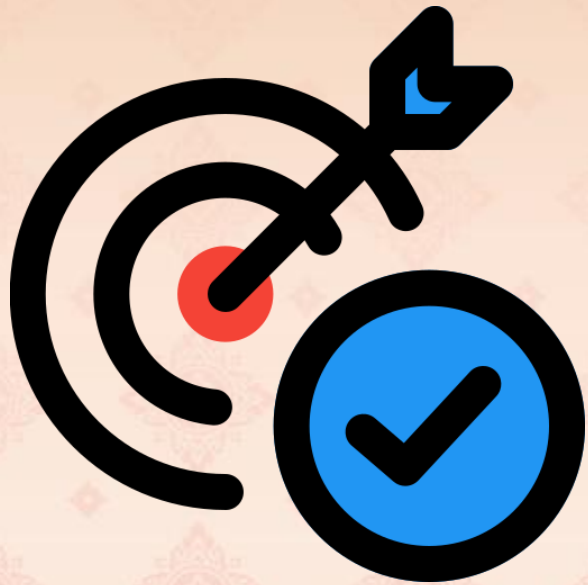

การผลิตเครื่องปั้นดินเผา

เครื่องสังคโลก

จุดประสงค์การเรียนรู้

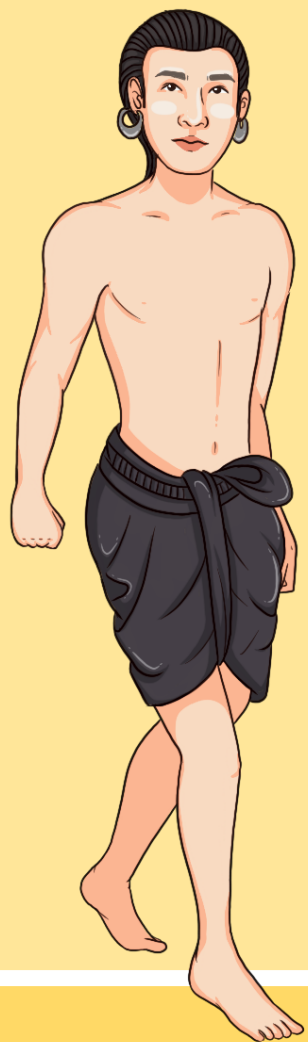
เราจะเรียนเรื่อง : เครื่องสังคโลก

เพื่อ : วิเคราะห์ความเจริญ

ด้านเศรษฐกิจในการค้า

เครื่องสังคโลกของสุโขทัยได้

คำถามชวนคิด

อะไรทำกำไรดีกว่ากัน

ระหว่างการขาย

สินค้าอุตสาหกรรมกับการขายสินค้าเกษตร

อุตสาหกรรม

สังคโลก

แห่งสุโขทัย

จาน

พาน

ตุ๊กตารูปคน

ไห

มกร

โบราณสถานเตาเผาทุเรียนผลิตเครื่องสังคโลก

เตาเผาทุเรียน ศรีสังขนาลัย

เตาเผาทุเรียน สุโขทัย

ความขัดแย้งภายในของจีนส่งผลดีต่อสุโขทัย

ตลาดที่ต้องเครื่องสังคโลก

ญี่ปุ่น

ฟิลิปปินส์

เกาะบอร์เนียว

สุมาตรา

เมียนมา

ลาว

ไทย

เวียดนาม

กัมพูชา

แหล่งโบราณคดีที่พบเครื่องสังคโลก

ญี่ปุ่น

เมียนมา

ลาว

ไทย

เวียดนาม

กัมพูชา

ฟิลิปปินส์

สุมาตรา

เกาะบอร์เนียว

สุโขทัย

สุพรรณภูมิ + ละโว้
= อโยธยา

อโยธยาผู้ได้ประโยชน์จากการค้าเครื่องสังคโลก

ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการค้าเครื่องสังคโลกไปยังดินแดนต่าง ๆ นั้นก็คือ **อโยธยา** ซึ่งจากหลักฐานโบราณคดีพบว่าเรือสำเภาที่อับปางทั้งอ่าวไทย และฟิลิปปินส์ พบว่าเป็นลักษณะเรือสำเภาจีนที่อโยธยาใช้

เครื่องสังคโลก

ชื่อนี้มีที่มา !

“เมืองศรีสัชชาลัย”

- เมืองลูกหลวงสุโขทัย
- แหล่งผลิตส่งออกสังคโลก

“เมืองสวรรคโลก”

ชวนให้คิด??

ช่างผู้ริเริ่มบุกเบิกการทำเครื่องสังคโลก
อาจไม่ใช่คนสุโขทัย ไม่ใช่ศรีสัชนาลัย

เครื่องเคลือบสังคโลก

โลโก้งสังคโลกสุโขทัย

ลวดลายที่ปรากฏในถ้วยชามสังคโลก เป็นลวดลายเฉพาะ ที่พบมากในงาน ชาม ได้แก่ รูปปลา กงจักร ดอกไม้ โดยเฉพาะรูป ปลาสันนิษฐานว่าเป็นปลากาเพราะในชามสังคโลกใบหนึ่งมีอักษรลายสีโอไท เขียนบอกชื่อปลา ไว้ว่า “แม่ปลากา” อยู่ใต้ตัวปลา ปลากาเป็น ปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งมีมากในแม่น้ำยม

● โบราณสถานเตาเผาทุเรียงผลิตเครื่องสังคโลก

เตापาน

เตาเวียงกาหลง

เตาเวียงบัว

เตาสันกำแพง

เตาบ้านบ่อสวก

เตาศรีสังขาลย์

เตาสุโขทัย

บ้านเตาไห

เตาแม่น้ำน้อย

เตาบ้านบางปูน

อ่าวมะตะมะ

ไปอินเดีย/อาหรับ

อ่าวไทย

ไปหมู่เกาะอินโดนีเซีย/ฟิลิปปินส์

เตาเผากระเบื้องสามารถผลิตอะไรได้บ้าง

จาน

จานดินเผาเขียนลายดำได้เคลือบ
เป็นรูปปลาและพรรณพฤกษา
ผลิตจากเตาเมืองเก่าสุโขทัย
อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัด
สุโขทัย

โคมไฟ

เตาเผากระเบื้องสามารถผลิตอะไรได้บ้าง

โคมไฟดินเผาเนื้อแกร่ง เคลือบสีขาว
ฉลุลายเป็นร่องให้แสงส่องสว่าง
นิยมใช้สมัยสุโขทัยเพื่อเป็นตะเกียง
ผลิตจากเตาบ้านเกาะน้อย
เมืองศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ส่วนยอดเจดีย์

เตาเผากระเบื้องสามารถผลิตอะไรได้บ้าง

ส่วนยอดของเจดีย์ทำจากดินเผาเคลือบ ประกอบด้วย ชุ่มจระนำทั้ง ๔ ด้าน ประดับครุฑที่มุมระหว่างชุ่มจระนำผลิตจากเตาเมืองเก่าสุโขทัย อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

มกร

เตาเผากระเบื้องสามารถผลิตอะไรได้บ้าง

เป็นสัตว์ผสมจินตนาการ ส่วนบน
มีหัวและลำตัวเหมือนสัตว์บก
ส่วนล่างมีลักษณะคล้ายสัตว์น้ำ
มีความเชื่อว่าช่วยปกป้อง
ศาสนสถาน ผลิตจากเตาป่าอย่าง
เมืองศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

เตาเผากระเบื้องสามารถผลิตอะไรได้บ้าง

ตุ๊กตารูปคนดินเผาเคลือบ มีตุ๊กตารูปคนในท่าทางต่าง ๆ แสดงถึงวิถีชีวิตของคนสุโขทัย เช่น การละเล่นต่อสู้กัน เลี้ยงไก่ เลี้ยงช้าง ผลิตจากเตาปายาง เมืองศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตุ๊กตารูปคน

เตาเผากระเบื้องสามารถผลิตอะไรได้บ้าง

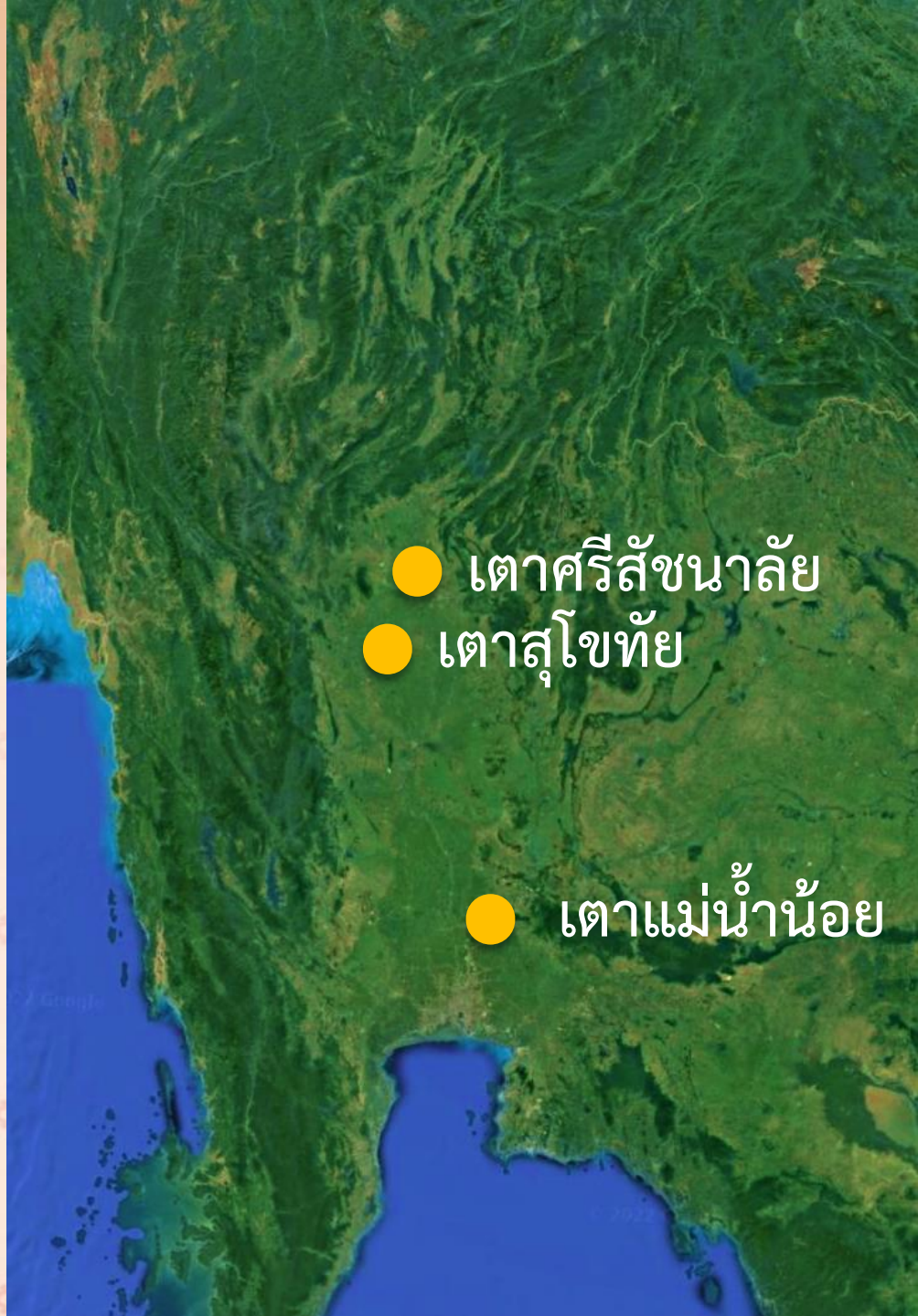

พาน

พานดินเผาเนื้อแกร่งรูปช้อน
ลายพรรณพฤกษาใต้เคลือบ
เขียวผลิตจากเตาเมือง
ศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ปิดกิจการเครื่องสังคโลก

เนื่องจากสงครามพม่ากับอยุธยา และ
แหล่งผลิตใหญ่แห่งใหม่ คือเตาแม่น้ำน้อย
จังหวัดสิงห์บุรี ที่มีเตาขนาดใหญ่สามารถ
ผลิตเครื่องปั้นดินเผาได้จำนวนมากและ
อยู่ใกล้เส้นทางออกสู่ทะเลมากกว่าทำให้
กิจการสังคโลกซบเซาและปิดกิจการ
ไปช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ ๒๒

● เตาศรีชันาลัย
● เตาสุโขทัย

● เตาแม่น้ำน้อย

ชั้นปฏิบัติ

สรุปความรู้จากการศึกษาจาก

สื่อ powerpoint เรื่อง : เครื่องสังคโลก

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง : เครื่องสังคโลก

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑ นักเรียนศึกษาสื่อ powerpoint เรื่อง : เครื่องสังคโลก
- ๒ นักเรียนทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง : เครื่องสังคโลก

คำชี้แจงกิจกรรมครูปลายทาง

- ๑ ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษา และลงมือทำ
- ๒ ครูอ่านคำสั่งในใบงาน
- ๓ ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือ ตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนสรุปข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในตาราง โดยสังเขป

(๑)

(๒)

ใบงานที่ ๑๑

เครื่องสังคโลก

ตอนที่ ๑

ภาพที่ (๑) คืออะไร

.....
.....

(๑)

ภาพที่ (๒) คืออะไร

.....
.....

(๒)

เราสามารถพบภาพที่ (๒) ได้ที่ไหนบ้าง

.....
.....
.....

ทำไมจึงพบรูปที่ (๑) ในญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์

.....
.....
.....

มีความสำคัญอย่างไรต่อสุโขทัย

.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๑๑

เครื่องสังคโลก

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) อะไรทำกำไรดีกว่ากัน ระหว่างการขายสินค้า อุตสาหกรรมกับการ ขายสินค้าเกษตร	C - (Connect) เตาเผากระเบื้อง สามารถผลิตอะไรได้ บ้าง	A - (Applied) นักเรียนอยากประกอบ อาชีพอะไรในอนาคต
..... 		

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๑

เครื่องสังคโลก

ตอนที่ ๒

เฉลย

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก

๑.

จานสังคโลก

๒.

ซากเตาเผาเครื่องกระเบื้อง

๒.

ซากเตาเผาเครื่องกระเบื้อง

เราสามารถพบภาพที่ ๒ ได้ที่ไหนบ้าง

เมืองสุโขทัยและเมืองศรีสัชนาลัย
.....
(สวรรคโลก) ปัจจุบัน คือ จังหวัดสุโขทัย
.....
แต่ในจังหวัดอื่นอาจมีเตาเผาเครื่องกระเบื้อง
.....
เช่น เตาเวียงกาหลง จังหวัดเชียงราย
.....
เตาเวียงบัว จังหวัดพะเยา
.....
โดยที่ไม่จำเป็นต้องทำในสมัยสุโขทัย
.....

เฉลย

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก

๑.

จานสังคโลก

ทำไมจึงพบรูปที่ ๑ ในญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์

เดิมที่จีนส่งออกเครื่องเคลือบดินเผา

ไปยังญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์ ต่อมา

จีนเกิดปัญหาภายใน การผลัดเปลี่ยนราชวงศ์

ทำให้ไม่มีการผลิตเครื่องสังคโลกส่งออก

เป็นเหตุให้เครื่องสังคโลกขาดตลาด

สุโขทัยจึงเข้าไปแทนที่ทันที

เฉลย

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก

๑.

จานสังคโลก

มีความสำคัญอย่างไรต่อสุโขทัย

.....

.....

เป็นแหล่งรายได้สำคัญของสุโขทัย

.....

แต่เป็นสุโขทัยในยุคที่อยู่ภายใต้อยุธยา

.....

.....

.....

๒.

ซากเตาเผาเครื่องกระเบื้อง

เฉลย

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก

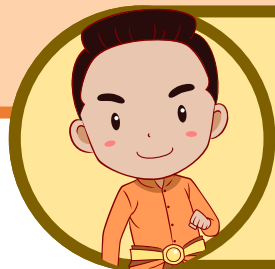
ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R (Reflexion) อะไรทำกำไรดีกว่ากันระหว่าง การขายสินค้าอุตสาหกรรมกับ การขายสินค้าเกษตร	C (Connect) เตาเผากระเบื้องสามารถ ผลิตอะไรได้บ้าง	A (Applied) นักเรียนอยากประกอบ อาชีพอะไรในอนาคต
สินค้าอุตสาหกรรม สามารถทำกำไรได้ ดีกว่า	จาน ชาม หม้อ ไห เครื่องหลังคา ตุ๊กตา เสียบาล ฯลฯ	-

สรุปบทเรียน

เครื่องสังคโลก

สรุปบทเรียน

ช่วงพุทธศตวรรษที่ ๒๐ อยุรยามีอำนาจขึ้นบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
ตอนล่างและแผ่อำนาจขึ้นมาสู่สุโขทัยเป็นระยะ ในราวปลายพุทธศตวรรษ
ที่ ๒๐ สุโขทัยเลื่อมอำนาจลงและถูกผนวกเข้ากับอยุธยาอย่างสมบูรณ์
โดยภายใต้การปกครองของอยุธยา สุโขทัยมีการจัดตั้งอุตสาหกรรมสังคโลก
เพื่อส่งออกปรากฏโบราณสถานเตาเผาเครื่องสังคโลกที่เป็นแหล่งผลิตสำคัญ
๒ แห่ง คือ เตาบ้านป่ายางและเตาบ้านเกาะน้อย เมืองศรีสัชชนาลัย และเตา
เมืองสุโขทัย การผลิตอุตสาหกรรมเครื่องสังคโลก ทำรายได้เป็นอย่างมาก
ให้แก่สุโขทัยและอยุธยา

บทเรียนครั้งต่อไป

รายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่

<https://www.dltv.ac.th>

An aerial photograph of ancient stone ruins, likely at the Ayutthaya Historical Park, during the golden hour of sunset. The scene is bathed in warm, orange light, with long shadows cast across the green grass. In the foreground, there's a rectangular enclosure with several standing stone pillars. To the right, a larger, more complex ruin with a prominent structure is visible. The background features a dense line of trees and distant mountains under a sky filled with soft, golden clouds.

เมื่อคนรุ่นเก่าจากไป
คนรุ่นใหม่ก็จะโตขึ้นมาแทนที่
แต่สิ่งที่ยังหลงเหลืออยู่
คือ ภูมิปัญญา